(Продовжене зі стор. 2) ктора, ми можем дізнатись, яка річ випускає світло. Сей спосіб студіювания річей зоветь ся спектральною аналізою. Пропустивши съвітло сонця кріз окремий прилад із скляного призму — спектроскоп, ми в спектрі знаходимо характерні знаки натрія. На підставі сього ми можемо напевно сказати, що на сонці є натрій. Таким способом можна винайти на сонці богато других річей. Можна таким способом дослідити світло зорів і напевно доказати з яких річей они складають ся.

Було дуже цікаво упевнитись, що на сонці і зорях істнують ті самі елементи, що і на землі; але ще цікавійше було дізнатись за помочію спектроскопа про елементи, які на землі не були відомі. Такі елементи були дійсно винайдені, і вчені приклали богато сил, щоби відшукати всі ті елементи, які є на сонці і на землі. Се було можливо через те, що був уже відомий особливий характерний спектр сих елементів.

Перший великий винахід в сім напрямку був винайдений Рамзаем, значним англійським фізиком. Вже кілька десяток літ тому назад на сонці за помочію спектроскопа був винайдений окремий елемент незнаний на землі; він був названий „гелієм" (від грецького слова „helios" — сонце). Опісля того той самий елемент був винайдений в виді газу, який виділив ся при нагріванню рідкого мінералу „клевейту": газ сей прийшлось признати гелієм через те, що він дає тойже спектор, що й сонячні елементи відкриті перед тим. Наконець Рамзай показав, що гелій походить з ще більше дивовижного елементу, радія.

На сонці істнують і інші елементи, признак яких не вдалось винайти на землі. Коли буває повне сонячне затьміння, і сонячний круг зовсім закритий від нас місяцем, тоді в протягу кількох хвилин можна зобачити дивне і цікаве з'явище — сонячну скаралупу. Діло в тімі, що сонце представляє собою велику розпечену кулю, яка складаєсь більше менше з густої маси, лиш окружена легкою газовою корою „короною". Ся корона, як лише газова також сьвітить ся, лише те сьвітло дуже слабоньке в порівнаню з ярким сьвітлом сонячного ядра; через те саме ми звичайно не помічаєм сонячної корони.

(Дальше буде.)

Хвальна Ред. „Свід. Сили"

Просимо надрукувати у вашій часописи нашу замітку.

На мітінгу Р.- У. Гр. С. Р. зібрано для хорого товариша Артема Діброви десять доларів і сімдесять пять центів. В тім взяли участь слідуючі товариші:

Незнаний, О. Зрадовський, Г. Колодій, О. Шлапак по $1.00; П. Слободян І. Парадовський, Д. Оенка. Н. Війтович, М. Островський, А. Свігач, Т. Слободян І. Бойчук, Ю. Шалапата. К. Мурій по 50 ц.; Т. Бевзюк, С. Бучинський, І. Городиський, Т. Калинюк, М. Марущак, М. Парадовский, В. О., Я. Харішенко, В. Сінина по 25ц.

секр. групи
Г. Колодій.

НОВІСТЬ
З образками Календар
„НОВИЙ СЬВІТ"
на рік 1916
Обширнійший як минулого року; богатий змістом і дуже цікавий, много образків з війни і робітничого життя.
Ціна 25 ц.
Пишіть за ним на адресу:
„NOWYJ SWIT"
Box 1051 Montreal, Canada.

"КАДИЛО".
гумористично - сатиричний місячник. Виходить каждого 1-го. Коштує на рік 50 ц.
Адреса:
KADYLO
Box 3542
WINNIPEG MAN.

„РОБІТНИК"
Тижнева українська соціялістична часопись. Орган української соц. партії в Америці.
Річна предплата в Сп. Держ. $1.50 до Канади і заграницю. $1.75.
Адреса: „ROBITNYK"
3235 W. 11th St. cor. Literary Rd
Cleveland, Ohio. U. S. A.

"РОБОЧИЙ НАРОД"
часопись для працюючого люду, орган української соціял-демократичної партії в Канаді.
Річна предплата: $2.00
Адреса:
ROBOTCHYJ NAROD
Box 3658 WINNIPEG, MAN.

E. C. IRONSIDE
АДВОКАТ
перебирає всякі справи
Офіс: 28 Adelaide St. W.
Телефон: Adelaide 3176.

М. Салтиків-Щедрин. з рос. переклав Г. М.
ПОВІСТЬ
ЯК МУЖИК ДВОХ ҐЕНЕРАЛІВ ВИГОДУВАВ
Хто хоче добре насміятись а до того спізнати, як мужика нагороджують за його роботу, хай купить собі сю книжочку.
ЦІНА 5 ЦЕНТІВ, З ПЕРЕСИЛКОЮ 6 Ц.

В. Лойко — з рос. переклав Г. Мак.
ЗЕМЛЯ І ЧОЛОВІК.
Дуже поучаюча книжка, з якої можна довідатись скільки чоловікові потрібно землі, щоб вижити; чи подостатком є землі, щоб виживити всіх людей на світі і що за причина, що не всі її подостатком мають.
ЦІНА 20 ЦЕНТІВ.

РОБІТНИЧІ ПІСНІ
Зібрав І. С.
ЦІНА 5 ЦЕНТІВ. З ПЕРЕСИЛКОЮ 6 Ц.
Замовленя надсилати на адресу:
SWIDOMA SYLA
Box 64 Toronto, Can.

МАЮ НА ПРОДАЖ
ґросерню і бучерню разом з електричними машинами до виробу ковбас. Бізнес в дуже добрім положеню. Продаю лиш тому, що виїзджаю на фарму. Добра нагода. Дешево продам.
Хтоб хотів купити, хай зголосить ся до:
J. Stefanowski 709½ Queen St. W. Toronto Ont.

СВІДОМА СИЛА
виходить каждого 5 і 25-го в місяцю.
ПРЕДПЛАТА:
В Канаді на рік 75ц.
Пів року 40ц.
За границею на рік $1.00
Пів року 50ц.
Адреса:
SWIDOMA SYLA
Box 64
Toronto, Canada.

СВІДОМА СИЛА

SWIDOMA SYLA

Просьвітно-наукова і поступова часопись для працюючого люду.

SWIDOMA SYLA
Ukrainian [Ruthenian] semimonthly Magazine published at 405 Queen St. W. TORONTO, ONT.
Advertising Rates furnished on application.

Vol. (Рік) II. Toronto, Ont. (25 лютого) February 25 1916. No. 2

Португалія забрала 36 німец. і австр. кораблів.

Лисбона, 23 лют. — Офіціальний рапорт доносить, що в португальській пристани арештовано 36 німецьких і австрійських кораблів, на яких зараз виставлено португальські хоругви. Міністер справ заграничних Коста проголосив, що кораблі сконфісковано просто тому, бо Португалія потребує їх для транспорту.

Се значить, що між Португалією а Австрією і Німеччиною зірвано всяких приязних до сих часів відносин, а відтак і війну.

Отже еще одна держава буде втягнена в вир сьвітового мордування. Еще більше проллєть ся крови, еще більше число прибуде каліків, вдів і сиріт, а все лиш на те, щоб задовільнити ненаситних буржуїв, які тягнуть з війни колосальні зиски, продаючи війні знаряди і річи потрібні до житя, за страшно високі ціни.

Амстердам 25 лют. Забране німецьких кораблів Португалією викликало в Германії велике обурене. Урядових однак кроків еще в тій справі не роблено.

Німеччина стратила оден міліон в забитих.

Лондон 25 лют. Г. Белок заявляє, що Німеччина стратила в забитих від початку війни поверх міліона, а не 651,768, як се німецький уряд проголосив.

4,000,000 людий не має средств до житя.

Війна принесла бельгійському народови велике море нужди. 4,000,000 (4 міліони) людей в Бельгії живе з жебранини, 7,000,000 робітників без всякого заняття. Діти не мають що, а много з них і даху не мають над головою.

Положене бідної класи людей страшне і не до видержаня.

Нема мови про мир.

Лондон 24 лют. — В парляменті англійськім соціялістичний посол Ф. Н. Сновден виголосив промову, в якій говорючи о довгах Англії, зазначив, що тепер найлучша пора до обговорювання справ мира, тому, що всі воюючі держави вичерпані вже так в грошах як і людях.

Премієр Асквіт в відповідь на се сказав, що нема мови про мир, доки мілітаризм німецький не буде розбитий.

З Лондону доносять що підчас наїзду зепелінів 31 січ згинуло 67 осіб, а 117 зістало покалічені.

Читайте і ширіть „СВІДОМУ СИЛУ"

Німці забрали 3 тисячі Французів до неволі.

Берлін 24 лют. З головної німецької кватири доносять о успіхах нової німецької офензиви. В горішній Альзації Німці здобули 400 метрів французьких окопів і забрали 3,000 французів в полон.

Перебіг кампанії на ріжних фронтах.

Німецький наслідник трону з 800 тисяч. армією зміряє на французьку твердиню Вердун. Після рапорту з Берліна оден з фортів, який лежить 4 милі на північний-схід від Вердун, вже здобутий. Офензива стає чим раз сильнішою. Париж признаєсь до великих страт.

Італійці зближають ся до Трентіно.

Австрійці здобувають в Альбанії позиція за позицією. Дураццо в огни австрійської артелерії, ляда день мож надіятись його упадку.

З фронту в Галичині нема нічо нового.

Амстердам 25 лют. Одна з тамошних часописей доносить, що в Берліні тому два дни назад відбулась против дорожнеча демонстрація, яку кавалерія розбиваючи, положила трупом поверх 100 осіб.

Се подібне до російських погромів. (Ред.

Нужда доти не счезне з лиця землі, доки бог-доляр з своїми поклонниками не счезне.

Вороги Соціялізму кажуть, що соціялісти злодії. Так се правда. Они тому злодії, що хотять відобрати від капіталістів вкрадене робітникам добро.

Нині всі працюють для Соціялізму. Навіть найбільший богач Рокефелер се робить. Тим, що рабує робітників, приводить їх до думаня над полученем своєї долі.

Жаден робітник не противиби ся Соціялізмови єслиб його розумів.

Робітнику, якби ти назвав чоловіка, який стоїть серед дороги голий і кричить „не рабуйте мене." Варіятом правда?

Ним є кождий робітник котрий не має нічо а кричит „я не хочу Соціялізму, бо він хоче скасувати приватну власність.

Робітнику, чи не бачиш ти часом як маленький чоловік жене наперед себе великого слоня і той його слухає правда? Чому? Бо хоч великий а дурний. Те саме бач і з робітниками. Они великі, бо їх богато, а помимо того пішли на розказ кількох драбів пішли воювати вбивати себе. Чому?

Соціялізму ніхто не винайшов, він виріс сам з робітничої біди та нужди.

„SWIDOMA SYLA"
(KNOWING POWER)
The Only Ukrainian Progressive Magazine in North America.
Published semimonthly by the
EUROPEAN PRESS
405 Queen St. W. Toronto, Can.
SUBSCRIPTION:
One year 75c.
Foreign Countries one year $1.00
Advertising rates furnished on application.
John Stefanitsky Manager & Editor

СВІДОМА СИЛА
просвітно-наукова і поступова часопись для працюючого люду
Виходить два рази на місяць, кождого 5-го і 20-го.
Предплата:
На рік (в Канаді) 75 ц.
на 6 міс. 40 ц.
на рік (в Злуч. Держ.) $1.00.
Гроші і письма слати на адресу:
SWIDOMA SYLA
Box 64
TORONTO, CANADA

ЩО ПЕРШЕ, УКРАЇНА ЧИ ІНТЕРНАЦІОНАЛ?

З таким пос[illegible] на [illegible] кілька листів. Се справа [illegible] тому [illegible] на се [illegible].

Соціалізм [illegible] наукою, [illegible] без [illegible] економічно як і політично, робства. Соціалізм не знає [illegible] національних границь. Для всіх він [illegible] Українців, Поляків, Англійців, Хінців, Японців і т. д. Соціалізм інтернаціональний.

Головним [illegible] як раб, але як чоловік; [illegible] Так само і не [illegible] кождого чоловіка і народу. І українське робітництво, [illegible] народу, [illegible] против соціалізму, але [illegible] ратувати [illegible].

Соціалізм на [illegible] [illegible] українського робітництва [illegible] бій, бо він Росіянин, Німец, Француз, католик, протестант [illegible]. Ми [illegible] капіталісти [illegible] старають ся [illegible] робітниками національний, [illegible] нас лучше [illegible] кроїло.

Капіталізм, бачите, інтернаціональний. Капіталіст безрадно [illegible] робітничий рух, щоб [illegible] з капіталістичного, економічно-політичного світу, мусить бути безпримінно інтернаціональний, бо [illegible] інтернаціональним [illegible] капіталізмом. Се значить, що ми українські робітники мусимо [illegible] при інтернаціональних соціалістичних лавах, бо ми [illegible] Українцями. Ми впередхочемо [illegible] Коли [illegible] говорити не [illegible] факт, товариші робітники, [illegible] Інтернаціонал і соціальну класову боротьбу на [illegible] хто не має [illegible] голову. Колиб всім тим, що ставлять національне діло поверху соціального, приходилось 2 або 3 дні не їсти, а відтак поставив [illegible] українську книжку і англійський хліб, то й [illegible] перше [illegible]. Тому й [illegible] не має [illegible] робітникам [illegible] правде, хоть вбогу.

Ми робітники, які постійно боремо ся з природою [illegible] людьми — капіталістами [illegible] і Інтернаціонал — Соціалізм [illegible] робітника [illegible] перше місце.

Відтак не треба забувати і про волю України по першій [illegible] України [illegible] окремо від других народів, [illegible] літературу, [illegible] будучність [illegible] поневоленого люду. Без [illegible] не можемо жити повним життєм. Отже вільна Україна [illegible] Та [illegible] до російського або иншого народу.

Російський народ не [illegible] і не управляв нам [illegible] Україною. Се зробили царі, графи, [illegible] російські буржуї [illegible] українських земель і народу. Так они се зробили. Тому ми українські робітники, [illegible] Бога [illegible] не капіталістично [illegible] народа, не [illegible] голову, [illegible] так само як ми. Не дорікаймо їм, бо се такі самі робітники як і ми, наші товариші — [illegible]. В нас хай лучше [illegible] тих що нам [illegible] до російських [illegible] буржуїв. Виступім против них до війни на жать і смерть, [illegible] голови, а тоді певно сповнить ся Т. Шевченка заповіт:

„Ставайте, кайдани порвіте
І вражою злою кровю
Волю окропіте."

Сам Соціалізм [illegible] в нас, щоби ми боролись [illegible] свого і кождого народу. Але [illegible] українського [illegible] національно-демократична партія Галичини і Буковини і Федерація Українців Америки, а [illegible] нам непотрібно. Провідники тих же [illegible] українського люду, але [illegible] Їх метода боротьби також нам не потрібна.

Вияві українських робітників [illegible] тих, які нашу [illegible] робітників, [illegible] Україна [illegible] Тому кличу до Вас товариші робітники, не [illegible] соціалістичні ряди і приготовляйтесь до класової боротьби до СОЦІАЛЬНОЇ РЕВОЛЮЦІЇ, яка дасть волю всему поневоленому людству.

P. S. Пишим разом напишемо дещо більше про се.

Відділ У. Ф. С. П. [illegible] Нью-Йорку [illegible] відбули [illegible] конференцію, на якій [illegible] роботи Фед. Українців, [illegible] національний буржуазний. Натомісць старають ся [illegible] Революційний Комітет, який би [illegible] робітничу роботу. Се [illegible] що робітники [illegible] приятелях.

Редакція „С. С." [illegible] цей крок.

Так довго, в добрі чи лихі часи, маси робітництва будуть без роботи, як довго капіталісти будуть властителями робітів.

Соціалізм є одиноким лікарством на духовну [illegible].

Соціалізм не хоче пановання [illegible] ами, але тут на землі бажає щастя для всього людства.

Робітники бідні, бо позволяють себе рабувати. Рабунок коли небудь може бути стриманий як лиш [illegible].

К. Лібкнехт про війну.

К. Лібкнехт визначний німецький соціаліст, на запитання одного з американських товаришів, про війну каже:

Ся війна є війною брехнів. Кожда нація тепер бреше. Німецькі часописи [illegible]. Коли війна [illegible] соціалістам [illegible] Ми [illegible] Берлині „Форвертс" [illegible] проти війни.

[illegible] Ми нічого [illegible] не могли зробити. [illegible] Кождий [illegible] Соціалісти [illegible] цензура була [illegible] так они тепер [illegible] слухані від черед.

Ся війна є забороною. Щоб [illegible] Україн[illegible]

[illegible] Ультиматум до Бельгії 2 серпня 1914 [illegible] Бельгія [illegible] Соціал-демократів [illegible] капіталістами, [illegible]

Але они були [illegible] Буржуазійна преса [illegible] народ проти Росиян, [illegible] Англійців. [illegible] бельгійські [illegible] Соціалісти [illegible] Франція [illegible] Англия [illegible].

Причини війни були не [illegible] Соціалісти [illegible] правдоподібно був [illegible] соціал-демократи [illegible] великих [illegible] за одним [illegible].

Отсей вислів тов. Лібкнехта свідчить про ситуацію німецьких соціалістів, та хитре і брутальне поступовання німецького мілітаризму. (Ред.

НЕЗОРГАНІЗОВАНИМ.

Робітнику знай, що ти є чоловіком таким самим як і цар, король або фабрикант. Ти маєш руки, ноги, ніс, очи, губу, голову і т. д. так само, як і він. Ти хочеш жити [illegible] потребуєш убрання і їсти так само як і він. Значить, ви маєте однакові потреби до життя.

Коли так то, послухай, що я тобі скажу:

Помимо того, що ти такий самий чоловік як і він, ти не [illegible] так як він і не маєш всего як він. Та се діє ся лиш тому, що не інтересуєш ся своїм житєм, [illegible] потребами [illegible] Ти байдужий [illegible] проти самого себе і [illegible] Ти [illegible] соціалістичних рядах знаходиш ся.

Не будь отже байдужим, а шукай причини: [illegible] Ти [illegible] не маєш [illegible] перестати?

Шукай причини, чому Ти [illegible] Чому [illegible] Тебе [illegible] багато праці а платите мало? Шукай причини [illegible] дужчий [illegible] кращі [illegible] робочого люду, ставай в їх ряди і [illegible] ворогів твоїх, які Тебе [illegible].

Знай, що [illegible] робітників [illegible] поки робітники [illegible] не зрозуміють [illegible] не стануть свідомі, доки не вступлять ся в одну могучу партию.

Организуйсь отже в соціалістичні партиї. Читай книжки і часописи соціалістичні, а потрях Ти довідаєш ся много, чого не знав до тепер. Знай, що колиб соціалістична партия не дбала про інтереси робітників, то пани, капіталісти, попи і [illegible] робітникам не [illegible] так як [illegible]. Та они [illegible] робітники з [illegible] соціалістичну партию, то они [illegible] бути за [illegible]. Ти [illegible] Але Ти не [illegible] Тебе [illegible] робітничу [illegible] рухах [illegible] Війна бач приносить [illegible] війни [illegible] робітники мусять платити так [illegible].

Ти, товаришу, може [illegible] на американську землю, але твоя рідня там в Европі [illegible]. А хто [illegible] капіталістична війна [illegible] робітників, [illegible]

Капіталісти [illegible] робітників [illegible] в фабриках, [illegible] робітників. Капіталісти [illegible] соціалістичних партій. Але се [illegible] робітники [illegible] до соціалістичних партій.

Добра! Нагода Добра!

для всіх, хто лише запренумерує собі „Свідому Силу" перед 31 марта с. р., дістане всі числа з 1915 року даром. Крім сего ще дві книжочки: „Робітничі Пісні" і повість „Як мужик двох генералів прогодував". Спішіть ся з замовленями, бо давніх чисел С. С. з минувшого року не величко. Предплату посилайте на адресу:

SWIDOMA SYLA
BOX 64. TORONTO. CAN.

С. Мак.

Солодка отруя.

(Оповідання.)

Одного разу сидів я собі на березі річки. Чудовий берег! По одном боці річки розстилав ся широкий луг, зарослий високою травою поміж якою росли всякі квітки лугові, які якраз в той час були в повнім розцвіті. Були они рожеві, синї, червоні, білі, голубі і т. д. Дивлячись на той луг здавалось, що перед мною простелений пречудний, саморідний килим, якого людський мозок не годен зробити. Такі килими може зробити лиш сама природа і то не в усіх краях а лише в таких як наша славна Україна.

По другім боці, де я сидів, берег був [illegible], камяний і дуже круто спускав ся понад водою. Місцями він переходив в круті скелі. Між сими скелями [illegible] берегами біла річка, звиваючись на всі боки [illegible]. Серпата, як [illegible] з камінями і [illegible], щоби швидше прибігти на своє [illegible] місце. Сонце [illegible] свій промінь на її [illegible] брижки, які [illegible] дуже високо, і [illegible] на них [illegible] проти сонця, [illegible] що річка [illegible] ми камінями.

Геть далеко [illegible] в селі [illegible] рядочки невеликих хаток, [illegible] тополями, [illegible] потопають ся в [illegible] філях [illegible] хатки [illegible] наче [illegible] вітер [illegible] можна було [illegible] хаток, а коло них [illegible] розпустила свої [illegible] у вікони [illegible] обривати її [illegible] квітки, щоб прикрасити свої [illegible] більше чарівливости [illegible] чарувати хлопців своєю [illegible] чорненькими бровенятами... [illegible] що она своїми квітками помагає [illegible] робити [illegible] привабити, причарувати і манути всех і [illegible] до себе.

Поза [illegible] берегами [illegible] поле, [illegible] хлібами, [illegible] хвилювалось як океан, котрому не було [illegible] кінця. [illegible] поміж хлібами селяни, розглядались на свої поля і думали, що то віддяки Богу за їх тяжку працю.

Поза [illegible] самою кручею [illegible] молодого хлопця, який ходив берегом. Обличе його було дуже сумне і він дуже мало звертав уваги і на жі[nbsp]нки, що місцями [illegible] до самої кручі і на селян, що його оглядали, а більш увійшов в самого себе і старанно шукав місця, де б йому сісти і віддатись [illegible] своїм думкам. Він то стояв на скелі опускаючи ноги до долу, то намірував ся щось робити, неначе щось хотів [illegible] на філях сердитої ріки, яка все бурчала [illegible] свої брижки [illegible] і [illegible] наче говорила до него: „не діль ся [illegible] тебе нема тобі тут місця! хто тебе просив [illegible]“ [illegible] Він покірно відійшов [illegible], наче розумів її мову і [illegible] більше або вертав ся, знов [illegible] на своє місце і [illegible] Найбільше погляд його був прикований до того боку, де у зелени садів тонули ся біленькі хатки. Він [illegible] річки, не звертаючи уваги, що [illegible] на него [illegible] і [illegible] Він так [illegible] до кожного [illegible] його [illegible] і [illegible] гру[illegible] [illegible] ся щось не добре. [illegible] [illegible] з [illegible] Я [illegible] було, [illegible] йому [illegible] свій погляд [illegible] від [illegible] рожі, від синього неба [illegible] [illegible] але страшний біль [illegible] [illegible] Він [illegible] руками [illegible] [illegible] на свій [illegible] і [illegible] як отроєний.

Вечеріло. З того боку [illegible] [illegible] звуки гарної пісні. Слова трудно було розібрати, бо дуже далеко, але голоси знакомі можна було пізнати. Зачувши пісню хлопець немов ожив і з великим напруженем прислухував ся звукам пісні, розпізнавав знакомий йому голос. Нараз пісня затихла, схопивсь він, простяг руки в той бік [illegible] [illegible] і крикнув жалібним голосом: „Марусе, серце! поглянь, я ось тут умираю отроєний твоєю любовю! Ти ж казала, що [illegible] [illegible] любить! а тепер що? [illegible] [illegible] Марусю [illegible] [illegible] Не [illegible] що [illegible] тобі не було в мене [illegible] [illegible] [illegible]?! Так, так і [illegible] карати!..... Схопивсь руками за груди і упав безсилий на землю. Я [illegible] за камінем і стежив за ним.“ Дивлячись на його хвилювання і тяжкі муки, мені майнула думка, чи не мучить його ще що крім любови? Сідько я не передбирав у своїй голові і не міг найти нічого, що б могло привести до таких мук. „Диви, се річ любови! Звісно, якби не було її, то і [illegible] не [illegible]“.

Наколи хлопець підняв голову і знов звернув очи в сторону, [illegible] тихо [illegible] і підійшов до него близько і [illegible] то не [illegible] промовив: „Але ж чудовий день сего[illegible]“ Хлопець [illegible], обернув ся до мене і подивившись на мене сердито. Я говорив дальше: Чудово тут [illegible]! а погляньте лиш на той бік, ах! яка гарна картина, хотілоб ся [illegible] цілий вік і не відривати очий від сеї красоти“. Сонечко [illegible] свій [illegible] промінь на верхи [illegible] і [illegible] [illegible] краску. На луг [illegible] велична тінь. З [illegible] до нас чудовий, чисто хорово-музичний спів дівочих голосів, „[illegible] йому чари, які сама [illegible]“ Пісня затихла, а луна ще довго відбивалась у [illegible] та долині річки. Хлопець захвилювавсь, [illegible] слова видно вразили його і він промовив: так правда, що чудова краса природи, здаєсь, що більш нічого й бажати. А чули Ви, звернув ся він до мене, [illegible] тої пісні? Так [illegible] я. А знаєте, що они означають?“ Та що, слова пісні. Ви думаєте слова пісні, та й більш нічого? [illegible] коло мене, Вже коли так трафилось, то замість того, щоб утопити свою горе у філях отсеї річки, я розкажу вам дещо про ті слова.

Ви скажете, почав він, слова тай [illegible]. Так то воно так, коли [illegible] [illegible]. Ну пародія [illegible] [illegible], та й більш нічого; але треба знати і те, що ся пародія [illegible] [illegible] і [illegible] на других! У [illegible] [illegible] ся [illegible] їх життя, як у зеркалі і крім того они [illegible] в [illegible] пісня його правдивість, так як воно [illegible] в дійсности. Я довго думав над сим питанєм і прийшов до висновку, що життя частенько широке, що в нійі рамці його не [illegible].“

Видно, хлопець був обтесаний. Я слухав його дуже уважно, а відтак запитав його: хто ви такий? Він [illegible] глянув на мене і сказав: я селянин, мій батько живе в сусідні селі. А на [illegible], запитав я. Так, я учив ся роки [illegible] і читаю мало. Мої [illegible] [illegible], мучило його. Він [illegible] в другий бік [illegible] пісня [illegible] „як [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] що [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

(Дальше буде.)

Як студіюють склад сонця.

(Докінчене.)

Кору видно лише в часі затьміня, коли світло ядро сонця закрите від наших очей заслоною — місяцем. Світлача газова кора „корона“ дуже широка і її границі знаходять ся на три четвертих міліона кілометрів від сонцяного ядра.

Дlittого, щоб розвідати які є елементи в короні, треба розглядати її світло через спектроскоп. А се можливо лише в часі затьміня сонця, коли видно світло корони. Сонцяні затьміня бувають рідко і тягнуть ся не довго і стежити їх на все вдаєсь, хоч до того наладжують ся великі експедиції для стеження сонцяного затьміня. Недавно англійський вчений Норман Локаєр винайшов особливий спектроскоп, який тому має нагоду студіювати лише світло сонцяної кори в той час, коли нема світла й туть від ядра і запечатують ся цілковито. Користаючись таким апаратом, можна студіювати спектр кори світлянної в кождий час. В спектрі сім Н. Локаєр винайшов окрему групу колірових лінїй, які вказують на єствоване в газовій корі сонця цілковито особливих, невідомих річей. На підставі того, що ся річ трафляєсь лише в короні сонця, її названо „коронієм“. Ученим вдалось довідати ся, що ся річ повинна бути дуже легкою, 16 раз легшою від водороду, найлекшого газу на землі.

Можна надіятись, що з коронієм повторить ся та ж історія, що і з гелієм, і він буде найдений на землі. Вже тепер деякі хіміки находять немовби то слїди сего елементу при досліджуваню мінералів. Але мабуть удасть ся дістати в значній мірі, через те, що короний такий легкий, що буде переходити крізь всяку іншу річ і втече з всякої посудини, в якій би ми його не замикали. Через се не треба надіятись, що нам удасть ся коли небудь наповнити воздушні бальони замість водороду коронієм, хоч короний підіймавби їх з силою 16 раз більшою ніж водород.

Х.

Маленька розмова.

А, тату! Ти бачиш того чоловіка?

Так, мій сину; се робітник.

Хто то такий робітник?

Чоловік що виробляє річи; всякі річи як убраня доми, автомобілі, меблі і добрі річи для їжі.

Так чомуж він такий обдертий?

Тому, що він робітник.

Але чи ж робітники не виробляють всеких річей? Чомуж они не мають їх?

Се, мій сину, глубока штука. Робітники не мають нічо, лиш робочу силу. Капіталісти властителями машин.

Дячого, хто виробив машини, тату?

Робітники.

Коли так, то чомуж они не посідають машин?

Бо не хочуть.

Дячого ні, тату?

Бо они колиб схотіли, щоб працюючий народ був властителем, мусілиби називатись і бути Соціялістами. Се зробилоби їх властителями річей, які виробляють.

Чи не булоб се лучше, тату?

Так, але они видно волять, щоб капіталисти посідали продукційні средства, тоді, коли они крім латок на оведолсах більш нічого не мають.

Чи се не подурному, тату? Я думаю, що они не хотять, щоб капіталісти брали від них всьо тоді, коли они можуть мати богато гарних річей, виробляючи для себе.

Так, мій сину, ти видно розумієш далеко лучше соціольогію як робітники, що голосують на кандидатів капіталістичних партій.

Скажи мені, тату, чи не моглиб они працювати для себе, колиб були не голосували на капіталістичних кандидатів?

Так, але тоді они мусілиби голосувати на соціялістичних кандидатів, мій сину, але робітники несвідомі вірять капіталістам, що так мусить бути як є.

Так они люблять бути обдертими і голодними, тату, тоді коли виробляють богато добрих річей?

Видно.

Коли они очутять ся і прозріють, тату?

Питайсь, мій сину.

(З Апіл ту Різон)

ДІД БАБА І ДОЧКА.

(Казка)

Свого часу був дід і баба, які жили спершу в згоді. Але одного разу йдучи обоє шляхом, знайшов дід золото. А що він був розважний, оцінивши то й пізнавши вартість золота, обробив його по після свого вміня і шлїфував, щобы те золото не пропало і світило всім там, хто лиш хотів пізнати його. І справді світло золота роспускало чим раз то більше свої лучі і привабляло що все то більше число людей, які радили і тішились, пізнавши його вартість. А дід з радости аж підскакував.

Баба однак не вдоволялась світлом золота, бо оно роздратовало її нерви, а тим самим наближалась її неминуча погибель. Баба знала се і за всяку ціну старалась золото запропастити а світло його, яким любувались всі люди, старалась знищити. Але дід пильнував те золото як око в голові і кому й не вдалось погасити його світло.

Так началась між дідом і бабою велика незгода з якої породилась їм дочка, яка також пізнавши світло золота, стала по дідовій стороні і накликувала всех до пізнаня його світла і вартости. Сам баба не гірше розлютилась, запалала ненавистю вже не так до золота, як до діда і дочки, які показуючи світло золота дали собі чим раз більше прихильників, та копала їй очи видючи яму, в яку она тепер чи в четвер мусить лягти.

Тай начала она борбу з дідом і дочкою. Дочка набравши трохи більше сили, пустилась з світлом золота мандрівкою, щоб лучами його обігріти всіх і все. Та баба-сука поставила їй на дорозі гнилу колоду з хробами, на якій умістила три гнізда з птахами: орлом, нетрубом і круком. І тепер дочка проводить завзяту борбу з птахами і бабою. Хоче знищити колоду з хробами, гнізда і птахів щоб рознести те дорогоцінне світло по всім світі, а тоді і бабі буде конець.

Тепер та дочка не молода, не має сили знищити те все, що спиняє її в дальшу путь. Але прийде час, що она дорбете і породить собі дочку до помочи, яка куди лиш гляне, то все брудне, огидне і несправедливе буде гинуть від її погляду.

Конець тоді буде колоді, хробам, птахам і бабі. Горе буде тим всім, хтоб хотів ставити її опір. Она буде найсильнійшою і всі мусять її покоритись. Потім всім і сама она згине, але слава її не згине покі світа та сонца.

Відтак її мама (дочка дідова) породить другу дочку, якої батьком буде золото і та втре слези вдовам і сиротам та загоїть рани, що спричинили хроби і птахи.

Тоді засвітить сонце на всіх однаково. Не буде місця для недостатків на землі. Тоді настане рай для всіх і все, а ріки медом і молоком будуть плести.

Поясненя до казки.

Дід — розум, баба — темнота, мандрівка — поступ, золото — наука, дочка — соціялізм, колода — капіталістичний лад, хроби — державні закони, птахи — дармоїди, орел — володарі, нетруб — капіталисти, крук — клерикали, гнізда — панованя їх, дочка дідової дочки — соціяльна революція, 2-га дочка дідової дочки — соціялістичний лад.

Ст. Заоцїнний.

Соціялізм се двері до щастя і економічної справедливости; пукай а отворять ся.

ПАПА РИМСЬКИЙ ПРОТИ ЕРОПЛЯНІВ.

Секретар Ватикану повідомив архієпископа з Равенни і других епископів з воєнних міст, що папа проти ероплянів тому, що они [illegible] велику шкоду, кидаючи бомби на посвячені монументи і церкви і таке ж [illegible] нападом неналежитим і неморальним.

Папа римський як бачимо жалує за святинями, які приносять йому великий дохід, а за людей, які мільонами гинуть від бомб та куль він навіть не згадує. [illegible] того, що і релігія, якою він [illegible] каже йому, що вбивати людей є великим гріхом.

Дорожня в Англії, Німеччині і Франції.

В Англії ціна поживних артикулів зросла о 47 процент, в Берліні о 83 проц. а в Відни 112 проц.

В Гамбургу відбулось віче проти дорожнечих концентрацій. На одній з таких концентрацій яка відбулась перед палатою бурмістра, [illegible] голоси: [illegible] хочемо жити і т. д.

Швецький уряд [illegible] від парламенту ухвалення нового буджету і суму $1,250,000 на покриття коштів оборони невтральности.

Премієр Асквіт зажадав від англійського парламенту ухвалення нового буджету в сумі $2,000,000,000 на дальше проваджене війни.

Після послідного рапорту стат. комісії Торонто має 541,150 жителів.

Страйк тімстрів (візників).

В Торонто тімстри які були зайняті в компанії Сінієр, Гренд Трэнк і інших, виповіли страйк, який вже трєває пару тиждні. Боси не хотять вдоволити жадань страйкуючих. Робітники також не дуже зорганізовані, тому страйк ледви продовжить ся.

ХОЖДИЙ ХТО ХОЧЕ
мати добре, щоби ме і доконане убрання, хай зайде до нас. Робимо мужеське і женське убрання по дуже приступній ціні. За обуву роботу гарантуємо. Єсли далеко Вам, то телефонуйте або напишіть а ми зайдемо до Вас.
H. SHABERMAN
218 Royce Ave.
PHONE: JUNCTION 2806

УВАГА!
ОДЕЖА ГУРТОВ/ (Голсел) ГРОСЕРИЯ
з пані пані гросерника від давна вже провадить [illegible], чи хвалить її за ретельність. Адреса:
S. P. WILSON
406 Queen St. W.
Телефон: College 7852

Довги Англії

Канцлер Регінальд Мк-Кена проголосив, що довг Англії з кінцем 31 марта с. р. буде виносити $11,000,000,000. Значить, що довг Англії три рази більший, як був на початку війни. 1914 р. довг Англії виносив $3,150,000,000.

Канцлер каже також, що воєнні видатки Німеччини з кінцем 1915 р. виносять $7,500,000,000.

Воєнні кошта Франції мало що менші, виносять $6,290,000,000.

Тепер досить роботи для всіх, хто лише хоче робити, тільки треба, щоб робітники відобрали від капіталістів право посіданя і контрольованя роботів.

Для капіталістів війна є жерелом добування надзвичних богатств; для робітників війна є жерелом нещасть, недуг, голоду, калітства і смерти.

Робітники вбійчі знаряди виробляють, йдуть на війну і там ними себе вбивають. А капіталісти вбійчі знаряди продають, золото громадять і вигідне житє провадять.

DR. W. E. HUGHES
Дентиста — Спеціяліст
Виривує зуби цілком безболю. Направляє і виставляє зуби бічні і передні і робить містки зубні.
Наша увійдена і всяка робота гарантована.
Вечерами отворено,
В понеділок, вівторок, середу і четвер аж до 8:30 вечер.
Адреса:
393 ROYCE AVE.
Телефон: Junction 5373

НОВІСТЬ
З образками Календар
„НОВИЙ СЬВІТ"
на рік 1916
Двараки більший як минувшого року; богатий змістом і дуже цікавий, много образків з війни і робітничого житя.
Ціна 25 ц.
Пишіть на ось цю адресу:
„NOWYJ SWIT"
Box 1051 Montreal, Canada.

"РОБОЧИЙ НАРОД"
часопись для працюючого люду, орган української соціял-демократичної партиї в Канаді.
Річна предплата: $2.00
Адреса:
ROBOTCHYJ NAROD
Box 3658 WINNIPEG, MAN.

"КАДИЛО".
гумористично-сатиричне місячник. Виходить кождого 1-го. Коштує на рік 50 ц.
Адреса:
KADYLO
Box 3542
WINNIPEG MAN.

„РОБІТНИК"
Тижнева українська соціялістична часопись. Орган української соц. партиї в Америці.
Річна предплата в Сп. Держ. $1.50 до Канади і заграницю. $1.75
Адреса: „ROBITNYK"
3235 W. 11th St. cor. Literary Rd
Cleveland, Ohio. U. S. A.

М. Салтиків-Щедрин, з рос. переклав Г. М.
ПОВІСТЬ
ЯК МУЖИК ДВОХ ГЕНЕРАЛІВ ВИГОДУВАВ
Хто хоче добре насміятись а до того спізнати, як мужика нагороджують за його роботу, хай купить собі сю книжочку.
ЦІНА 5 ЦЕНТІВ. З ПЕРЕСИЛКОЮ 6 Ц.

[illegible] з рос. переклав Г. МАК.
ЗЕМЛЯ І ЧОЛОВІК.
Дуже поучаюча книжка, з якої можна довідатись скільки чоловікові потрібно землі, щоб вжити; чи подостатком є землі, щоб виживити всіх людей на сьвіті і що за причина, що не всі її подостатком мають.
ЦІНА 20 ЦЕНТІВ.

РОБІТНИЧІ ПІСНІ
Зібрав І. С.
ЦІНА 5 ЦЕНТІВ. З ПЕРЕСИЛКОЮ 6 Ц.
Замовлення надсилати на адресу:
SWIDOMA SYLA
Box 64 Toronto, Can.

СВІДОМА СИЛА
місячник
ПРЕДПЛАТА:
В Канаді на рік 75ц.
На пів року 40ц.
За границею на рік $1.00
Поодиноке число 5ц.
Адреса:
SWIDOMA SYLA
Box 64
Toronto, Canada.

СВІДОМА СИЛА
SWIDOMA SYLA
Просьвітно-наукова і поступова часопись для працюючого люду.

SWIDOMA SYLA
Ukrainian [Ruthenian] semimonthly Magazine published at 405 Queen St. W.
TORONTO, ONT.
Advertising Rates furnished on application.

Vol. (Рік) II. Toronto, Ont. (11 марта) March 11 1916. No. 3

Німці опускають Португалію.

Напружене між Німеччиною а Португалією більшає. Німці, які перебувають тепер в Португалії дістали від німецьких конзулів заяву, щоб найскорше опустили край. Німецькі дипльомати приготовляють ся до виїзду з Португалії єще всім тижні.

Португалія не тільки, що не дає відповіди на німецкий протест проти забраня гандлевих кораблів, але вчера забрала ще о[…]ен.

Між Португалією а Німеччиною заводить ся на війну.

Кайзер відзначив капітана корабля „Мева" за те, що затопив 16 ворожих кораблів, залізним христом першої класи, а членів залоги того корабля залізним хрестом другої класи.

Пани відзначують себе як бачимо, ріжного рода хрестами. Хрест нині не є знаменим чоловіка, який по висів на хресті за долю бідного люду, служить нині за декорацію для розбишак, які потрафлять богато людей вбити. Пани і попи захопили хрест в свої руки та гандлюють ним і затемнюють поневолений люд.

Час вже здаєсь, нужденним рабам прозріти та пізнати, що хрестом заслонюють ся найбільші розбишаки, найбільші вороги та кровопійці працюючого народа

Війна, кажуть, провадить ся за державні гроші. Добре, а хто державі дає гроші, ти не знаєш робітнику?

Росія на Чернівці.

Росія, як доносять приготовляєсь до нової офензиви проти Австриї. Згромаджує велику скількість армат і війська на буковинськім фронті; має замір забрати Чернівці.

КРУП ПОЗИЧИВ НІМЕЧЧИНІ ГРОШИЙ.

Круп властитель фабрики амуніції, показуєсь добрим патріотом, позичив урядови Німецькому 40 мільонів марок, які уряд [illegible] знов йому віддасть за виріб вбійчих знарядів.

Круп на патріотизмі заробляє, а робітник голови ломлять.

РОБОТА ЧОРНОСОТЕНЦІВ В КАНАДІ.

Торонтонський анґ. телеграм подав сими днями таке: Німецька політика дальше ведесь в Канаді. Рутенцями і Українцями, які ведуть пронімецьку пропаганду.

Повнене згадана часопись опираєсь на заяві якогось Гладика редактора росканадської часописи „Русский Народ", який висказав що Українці не репрезентують нації, але політичну партію створену Німеччиною для воєнних цілей і яка не має права домагатись двомовних шкіл в Канаді. Той самий редактор чорносотенної говорить заявити також, що кождий учитель українець, жадаючий двомовних шкіл є зрадником, шпіоном.

Оттак чорносотенці брешуть на Українців перед канадійським урядом.

З поля війни.

В Галичині Австрійці здобули на південний-захід від Тернополя російські окопи. Над Дністром і на границі бесарабській артилерія провадить завзятий бій.

В Франції вздовж ріки Мез Німці здобувають позицію за позицією. Французів наперто з Френес. Забрано на кілька миль окопів і 4,000 Французів взято до неволі.

В Малій Азії і Персії Росіяни дальше проганяють Турків по над Морем Чорнем. В поході на Трапезунт здобули місто Різа.

В Сіднеї (Австралія) кабінет ухвалив, щоби всім виборцям австрійського і німецького походження відобрати право голосу до кінця війни.

В Торонто під час рекрутаційних операцій, один з жовнірів спинив проходячого українця, та спитав, чи той не мав би охоти вступити до армії. Сей богато не роздумуючи каже: Що, вступати до війська і йти бити своїх людей?

Жовнір за сміле відповідь заарештував бідаку, а відтак коли показалось, що не був зареєстрований в бюрі для чужинців, зістав відосланий до кемпи воєнно-плінних.

НОВА ВІЙНА

Вчера Німеччина виповіла війну Португалії. Португалія є вже тринайцятою державою, яка взяла участь в сьвітовій війні.

Не їдьте до Веланд за роботою, бо там страйк.

В Веланд Онт. в одній з фабрик „Пайновин" виповіли сими днями робітники на страйк. Домагають ся більшої платні і скасовання недільної праці. Компанія вислала по скебів (страйколомів) до Торонто, але Ви не слухайте жадних агентів, які будуть вас намовляли їхати туди і ніколи вашим товаришам робітникам в боротьбі о лучший кавалок хліба

В тій фабриці було дуже мало робити з робітниками обходились форманн по звірськи

ДОБРИЙ ЗАРІБОК.

В першім тижни марта канадійські колійові компанії заробили як слідує:

Сі-пі-ар	$ 2,198,000
Гренд Трунк	$992,026
Сі-ен-ар	$510,200

Гарний зарібок нема що казати. Але се заробили ті, що ніколи нічо не роблять. Заробили ті, що з дня на день рабують бідних робітників.

Переписка "Свід. Сили"

Всіх, що запренумерували в 1910 р. часопись „Свідому Силу" на рік, а не одержали премії проголошуваної в попередних числах, просимо повідомити нас.